

Motion till riksdagen 2007/08:Ub271

av **Rossana Dinamarca m.fl. (v)**

Svenska för invandrade

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättring av sfi-undervisningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om invandrades studieekonomiska situation.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sfi-lärares utbildning.

2 Motivering

Det ligger i allas, inte bara de invandrades, intresse att alla som bor i Sverige ges möjlighet att lära sig det svenska språket. Bristande svenskkunskaper handlar inte om en ovilja att lära hos individen. Dessvärre beror det på att individen möter en otillräcklig eller undermålig språkutbildning. Vi måste förbättra möjligheterna för alla som kommer till Sverige att lära sig svenska, oavsett om de vill bli svenska medborgare, behålla sitt gamla medborgarskap eller ha dubbelt medborgarskap.

För att förbättra sfi-undervisningen behövs bland annat en tydligare individualisering och fler undervisningstimmar per vecka. Sfi skall på ett målinriktat sätt kunna kombineras med praktik, arbetslivsorientering, validering, annan utbildning eller förvärvsarbete. Detta bör vara utgångspunkten för regeringens arbete med att förbättra sfi-undervisningen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ett av problemen i sfi-undervisningen är den bristande kontinuiteten både för den undervisande läraren, men också för gruppen och den enskilde. Den löpande intagningen är en faktor, en annan är att den studerande tvingas göra avbrott i studierna för att ta ett jobb, även under kort begränsad tid för att inte gå miste om sin försörjning. Detta skapar en motsägelsefullhet inom sfi då individen å ena sida ställs inför behovet att snabbt komma ut i arbetslivet och

Fel! Okänt namn på

å andra sidan av behovet att skaffa sig fullgoda kunskaper i svenska för att klara arbetslivet och samhällets alla krav.

I dag råder närmast en allmän föreställning om att bara den invandrade får ett jobb så lär han eller hon sig svenska. Men utvecklar man genom en anställning automatiskt ett språk som gör en delaktig i det samhälls- och arbetsliv som vuxna förväntas vara delaktiga i? Förbereds man för det demokratiska samhällets språkkrav genom att vistats på en arbetsplats oavsett syssla och graden av kontakt med arbetskamraterna? Det är inte självklart att man står och kommunicerar språkligt på sin arbetsplats hela dagarna. Det är inte säkert att man sitter vid fikabordet och har kommunikativt utbyte. Tyvärr är det så att de som behärskar språket otillräckligt kommunicerar mindre med omgivningen än de som lyckats erövra grundläggande kommunikativa färdigheter.

Eftersom timersättningen för vuxna som deltar i sfi-undervisning tagits bort tvingas många att välja bort svenskundervisning av ekonomiska skäl. Regeringen bör därför se över de invandrades studieekonomiska situation och återkomma med förslag till ändring. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Folkhögskolorna har en vuxenpedagogisk inriktning som är nödvändig i undervisning av vuxna, men erbjuder också en miljö som befrämjar både språkinläringen och kunskaperna om det svenska samhället genom den naturliga kontaktytan med svensktalande och möjligheterna till internatboende. Vänsterpartiet föreslår därför att folkhögskolorna får behörighet till sfi-undervisning. En majoritet i utbildningsutskottet har ställt sig bakom ett sådant förslag från Vänsterpartiet. I dag är sfi en kommunal skyldighet. Något riktat statsbidrag utgår inte som stöd till verksamheten utan kommunerna får ersättning via det generella statsbidraget. För att folkhögskolorna ska kunna få sådan behörighet krävs ett ökat anslag till Folkbildningsrådet, som fördelar statsbidrag till folkhögskolorna, till 500 platser. Vi i Vänsterpartiet lämnar förslag om sådan finansiering i vår motion angående utgiftsområde 17.

3 Sfi-läraren

I den ordinarie skolan är kraven höga när det gäller undervisande lärares behörighet, men för sfi-lärarna finns ingen beskrivning över vilken kompetens man ska ha för att bli behörig, utöver det i skollagen allmänt angivna kravet på att de ska ha en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva (skollagen 2 kap. 3 §). Idag finns drygt 1 600 lärare som undervisar inom sfi. Enligt Myndigheten för skolutveckling saknar 64 procent helt högskolepoäng i svenska som andraspråk och 12 procent har minst 40 poäng (enligt tidigare poängsystem). Av de 1 600 är det dock en fjärdedel som helt saknar pedagogisk grund.

Av dem som är kommunalt anställda har ungefär 75 procent någon form av pedagogisk behörighet, dock inte vuxenpedagogik utan de kan vara klasslärare, ämneslärare, idrottslärare, förskollärare, fritidspedagoger etc. Bland

Fel! Okänt namn på

dem som är anställda hos utbildningsentreprenörer är behörigheten lägre, ungefär hälften har någon form av pedagogisk grundutbildning.

Det är graverande att vi ger så låg prioritet åt ämnet sfi då samhället i alla delar ställer allt högre krav på språk-, läs- och skrivkunnighet på människor som kommer till vårt land. Det är dags att det blir klarhet i vilken kompetens som ska krävas för att bli sfi-lärare. Vi vet att Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk, på uppdrag av Myndigheten för skolutveckling, arbetar på att ta fram ett sådant underlag.

Vi anser också att det bör bli möjligt att utbilda sig till sfi-lärare antingen genom ett spår i lärarutbildningen eller som en egen utbildning, och vi föreslår att den redan påbörjade utredningen En ny lärarutbildning (dir 2007:103) får ett tilläggsdirektiv att lämna förslag om detta. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 1 oktober 2007

Rossana Dinamarca (v)

Egon Frid (v)

Elina Linna (v)

Kalle Larsson (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)